

Feđa Vukić

Marijan Molnar

Galerija DDT

Upotreba maskiranih šatorskih krila kao podloge slika simbolična je izborom, bilo da je riječ o ekonomiji ili o kakvoj katastrofičnoj naznaci. Svakako je duhovitija od neke stereotipne slike, iako to autoru možda i nije bila primisao.

Laureat ovogodišnjeg Salona mladih predstavio se još svježim ovogodišnjim radovima i pokazao da je nagradu zaista zaslužio. Nakon razgledanja izložbe nametnula se usporedba sa Ž. Kipkeom, posebno s njegovim »Theatrum mundi«. Naravno, usporedba se ne zaustavlja na sličnosti podloge već prodire i u područje oblikovne strukture i poetike samih djela.

U oba slučaja postoje simbolističke natuknice, ali dok su one kod Kipkea razvijene u pravi sistem koji se poziva na tradiciju (tekovine modernističke revolucije), Molnarov je simbolizam panteističke provenijencije.

U Kipkeovim se slikama uvijek nazire prisutnost pojedinca (herojskog individuuma) negdje uz rub kadra. Molnarove su slike ono što taj pojedinac vidi. Dok prvi ukazuje na, drugi je već u tome.

Korištenje prirodnim elementom, »nadenim«, kako se kaže, djeluje na izloženim slikama uvjerljivo čak i u najneočekivanim situacijama. Ti komadi drva, u izvornom ili obrađenom stanju, neka su vrsta prenaplašenih (za razliku od Kip-

keovih nagovještavajućih) simbola unutar slika izvedenih snažnim gestom. Čovjekov zahvat u prvotni nered ili od kosa do logosa ...

Onaj koji gleda na tim slikama, a s njim se identificiramo i mi, prožet je svime što ga okružuje i s okolinom je u toliko harmoničnim koliko pomirljivim odnosima. Molnar, naravno, ne lamentira u ekološki tonu, već su mu slike podstaknute racionaliziranom, supersvjesnom skepsom – dominantnim raspoloženjem u ovim kriznim godinama kraja stoljeća i milenija.

Prožimanje izrazito osobne geste i prirodnog materijala djeluje logično, narastajući mjestimično do pravih uzbuđenja. Svrhovit je nastavak takva promišljanja materije i prodor u prostor u kojem Molnar preispituje medij klasične štafelajne slike, a i samu »instalacionu« praksu. U želji za što snažnijim izražajem on se ne ograničava uobičajenim medijskim postavkama, već miješa zadane parametre suprotstavljajući ih i nadilazeći istodobno.

Molnar čvrstom rukom fiksira raspoloženja preosjetljivog duha jednog nesigurnog vremena punog rezignacije. Hoćemo li maskirana platna upotrebljavati i u neslikarske svrhe, ovisi, najviše, o nama samima.

Feđa Vukić

Ivan GašpićGalerija VN knjižnice Vladimir Nazor,
28. III – 14. IV 1986.

Poznajemo umjetničke karijere blistave i meteorski uspješne koje buknu u samim svojim počecima, ali i one druge koje bez pompe žive bogato dostižući svoj vrhunac tek u zrelim godinama. Takvi stvaraoči obično rade udaljeni od očiju medija, te promišljeno i koncizno traže svoj osobni kamen mudrosti. Jedna od takvih karijera, koja nikad nije bila praćena uzdasima brojne publike ni bučnom medijskom prezentacijom, jest i ona Ivana Gašpića, koji je po godinama starosti (ili mladosti) tek na polovici svoga životnog puta.

Ovaj učenik Ivana Šebalja formira se kao zastupnik neke vrste postpikasovski apstrakiziranog i koloristički orijentiranog slikarstva. Krenuvši od prvobitno naglašeno ekspresivne geste, sklone sintetičkim formama, preko slikarstva sklonog razdjeljivanju i preispitivanju kompozicionih formi, pa sve do određenih gestualističkih natuknica, razvija se Gašpićev ipak prepoznatljiv postupak. Od njegove prve izložbe pa do danas pruža se neprekinuta nit sintetiziranja prethodnih i razvijanja novih iskustava. Prošavši sve te točke razvoja i nastavljajući se na tuda iskustva Gašpić je ipak ostao svoj. Opisujući tako hiperbolu, on danas slika bolje nego ikad.

Njegova su djela komponirana nestabilno, ali tkivom jakog kolorita okupljeni oblici čuvaju ih od raspada. U njima ponekad zazvuči i pokoja tuđa nota, no uistinu jedva osjetno i s mjerom. Gašpić može poslužiti kao primjer slikara koji